Researcher Soft Skill 2012

Nota Pengenalan Asas SPSS

Disediakan oleh: Dr Hj Suhazeli Abdullah suhazeli@yahoo.com

Contents

Daftar Kandungan	Error! Bookmark not defined.
PENGENALAN ASAS SPSS	3
Pendahuluan kepada sistem analisa berkomputer	3
Bagaimana bermula	3
Menyimpan data bagi tujuan analisis	3
Mencipta variabel dalam SPSS	5
Memasukkan label ke dalam variabel	7
Import Fail	
Import	
Menjelajah (Exploring)	14
Explore dalam SPSS	15
Transform Data [Compute & Recode]	
Compute	
Recode	21
Frekuensi (Frequency)	
Statistics and plots	
Mencari Frequency dalam SPSS	
Penjelasan Data (Descriptives)	
COPY & PASTE	
Select And Deselect Case	
Lampiran: Kesesuaian Ujian Statistik Dengan Jenis Variabel	
Jadual ujian parametrik bivariat	
Jadual ujian non-pararnetrik bivariat	

PENGENALAN ASAS SPSS

Pendahuluan kepada sistem analisa berkomputer.

Kita sudah berada dizaman yang senang dan canggih. Setiap analisa yang dilaku pada masa kini menggunakan kecanggihan yang ada iaitu program komputer yang di reka khas untuk statistik.

Selain dari SPSS, pelbagai program dipasaran boleh digunakan untuk menganalisa sesuatu kajian. Epi info yang dikeluarkan of CDC WHO juga selalu digunakan oleh para pengkaji. Epi info boleh didapati (muat turun) secara percuma dari website http://www.cdc.gov/epiinfo/installation.htm.

SPSS Adalah salah satu program komputer yang digunakan dalam menyimpan, menganalisa dan mengolah data statistik kajian. SPSS adalah ringkasan kepada Statistical Product and Service Solution. Ia boleh didapati melalui laman web <u>www.spss.com</u>. SPSS juga mempunyai cawangannya di Malaysia. Maklumat lanjut boleh didapati melalui website <u>http://www.spss.com.my/</u>. Buku panduan ini dan kursus yang kita jalankan ini akan menggunakan SPSS versi yang ke 17.0 (salinan evaluasi/evaluation copy)

Bagaimana bermula

Pembelajaran ini boleh dilakukan 2 cara, iaitu secara online atau melakukan latihan dengan menggunakan nota yang telah disediakan. Untuk mendapatkan nota tersebut, anda boleh download fail-fail berikut dan cetakkannya menggunakan printer (format Adobe Acrobat *.pdf—sila lawat laman web <u>http://suhazeli-files.blogspot.com/</u>). Anda juga dibekalkan dengan beberapa fail tambahan dalam CD untuk dijadikan bahan latihan.

Menyimpan data bagi tujuan analisis.

Apabila sesuatu kajian dilakukan, banyak data dikumpulkan dari cerapan, soal selidik, pemeriksaan klinikal atau ujian makmal. Data tersebut dalam pelbagai bentuk dan jenis. Ada data kualitatif, kuantitatif atau pengenalan (identifier). Selepas dikumpulkan, data ini biasanya akan dimasukkan ke dalam buku data/rekod terlebih dahulu. Data ini biasanya disusun seperti dibawah;

norekod umur etnik pekan Marital sekolah	jenisker	ahliisiru	pariti
--	----------	-----------	--------

3 | Researcher Soft Skill, 12th July 2012 | Best Western Wana Melaka

1	35	Malay	КВ	Married	Secondary	Housewife	5	3
2	24	Malay	PASIRMAS	Married	Secondary	Field work	2	1
3	36	Malay	КВ	Married	Secondary	Housewife	7	6
4	21	Malay	BACHOK	Married	Secondary	Housewife	2	1
5	21	Malay	КВ	Married	Secondary	Field work	10	1
6	20	Malay	KBKERIAN	Married	Secondary	Housewife	2	1
7	34	Malay	КВ	Married	Nil	Housewife	10	9
8	29	Malay	BACHOK	Married	Secondary	Field work	5	2
9	37	Malay	KB	Married	Secondary	Housewife	7	5
10	30	Malay	BACHOK	Married	Secondary	Housewife	4	2

Baris teratas sekali adalah nama variabel, data individu kemudiannya disusun berturutan dibawah. Selepas itu barulah data ini dimasukkan ke dalam perisian SPSS. Sebelum data dimasukkan, perlulah kita menyediakan tempat variabel tersebut di dalam SPSS. Senaraikan nama-nama variabel tersebut terlebih dahulu dan jenisnya sama ada kategorikal (string dalam SPSS) atau numerikal (numeric dalam SPSS). Nama-nama variabel itu hendaklah mengikuti syarat-syarat berikut;

- Unik berbeza antara satu sama lain
- Hanya 8 huruf atau kurang
- Hanya menggunakan alphanumeric, tiada simbol seperti %.,*& atau SPACE
- Mempunyai makna tertentu agar mudah difahami e.g. n1rekod yang memberi makna soalan pertama mengenai nombor rekodnya.
- Tidak dimulai dengan nombor.

Penkodan bagi setiap variabel juga hendaklah ditentukan terlebih dahulu (e.g. bagi etnik M=Melayu, C=Cina etc) bagi data yang ingin dimasukkan.

Mencipta variabel dalam SPSS

1. Mula-mula buka perisian SPSS. (Klik START > PROGRAMS > SPSS 17 > SPSS17)

 SPSS 17 SPSS 17 SPSS Legacy Viewer Syntax Manual Uninstall SPSS 17 Startup Super Flexible File Synchronizer The Plugin Site Ulead GIF Animator 5 Ulead VideoStudio 11 	T
4 Back	
Search programs and files	Shut down 🕨
📀 🛜 🔚 🖸	🜔 🖪 🔮

2. Anda akan melihat tetingkap seperti di bawah. Tetingkap ini dikenali sebagai DATA

DITOR, Berikut adalah penjelasan mengenai tetingkan tersebut.										
			aaanan	penjerasa					- Titl	e Bar
Unt	titled1	[DataS	Set0] - S	PSS Statistic	s Data Edi	tor –				
<u>F</u> ile	<u>E</u> dit	<u>∨</u> iew	<u>D</u> ata	<u>T</u> ransform	<u>A</u> nalyze	<u>G</u> raphs	<u>U</u> tilities	Add- <u>o</u> ns	<u>W</u> indow	Help
😕 🖪		ШŤ	••	- <u>11</u>	? М	*	#	📑 📎	2	abcy
1:										Menu
			var	var	V	/ar	var	Tool	Bar	var
	1			<u> </u>			Var	riable Col	umn	
	2	_					L			
	3							<u> </u>		
	~	4							Data	a Row
							Task Ba	r 📃		
Data \	View	Varia	able Viev	,						

3. Bawa cursor ke Task Bar Variable View. Requester berikut akan kelihatan.

🚰 Untitled1 [Untitled1 [DataSet0] - SPSS Statistics Data Editor										
<u>File E</u> dit <u>\</u>	∕iew <u>D</u> ata	Ir	ansform <u>A</u> nalyz	e <u>G</u> raphs	hs Litilities Add-ons Window Help						
🕞 🗏 🔒	📴 🌎	•	🏊 🖦 📴 M	1 📲 📩	🗄 🦺 📑	💽 🍲 🍆 😻					
	Nam	е	Туре	Width	Decimals	Label	Values	Missing	Columns	Align	Measure
1											
2											
3											
4											
5											
6											

Masukkan nama variabel Edit>Insert Variable> atau double click petak C1R1. Bagi

contoh ini, masukkan "norekod". Selepas itu klik Enter. berikut akan kelihatan.

🚰 Untitl	Untitled1 [DataSet0] - SPSS Statistics Data Editor										
<u>File</u> <u>E</u> c	jile <u>Edit V</u> iew <u>D</u> ata <u>T</u> ransform <u>A</u> nalyze <u>G</u> raphs <u>U</u> tilities Add- <u>o</u> ns <u>Wi</u> ndow <u>H</u> elp										
🗁 🔒 i	. .	🗄 🔶 🔶	i 💀 📑 🥻	i 📲 📩	🗄 🦺 📑	💿 🃀 🌑 😻					
		Name	Туре	Width	Decimals	Label	Values	Missing	Columns	Align	Measure
1	r	norekod	Numeric	8	2		None	None	8	≡ Right	🔗 Scale
2											
3											
4											

- 4. Memandangkan variabel norekod hanyalah variabel identifier dan tidak akan dianalisa, pilih jenis string dan bilangan 'character' sebagai 3
- 5. Isikan COLUMN WIDTH sebagai 8 dan TEXT ALIGNMENT sebagai CENTER. Ini akan memudahkan kita semasa memasukkan data kelak. Selepas itu klik pada OK. Variabel yang tertera di DATA EDITOR adalah seperti berikut.

Untitled1 [DataSet0] - SPSS Statistics Data Editor								
<u>F</u> ile <u>E</u> dit ⊻	jew <u>D</u> ata <u>T</u> r	ansform <u>A</u> nal	yze <u>G</u> raphs					
🗁 📙 🔔 🛛	📴 🔶 萨	<u>}?</u> (M 📲 📩 🛔					
14 :								
	norekod	var	var					
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								

 Lakukan perkara yang sama bagi variabel seterusnya (rujuk kepada lampiran data) iaitu;

Latihan 1: Memasukkan nama variable dan jenis dalam SPSS spreadsheet

Sila masukkan nama variable dan jenis ke dalam SPSS spreadsheet

LATIHAN 1

Variable Name	Туре	Column Formatting (Width)	Bilangan (Decimal)
Age	Numeric	3	1
Race	Numeric	4	1
Residenc	String	8	0
Marital	Numeric	7	0
Education	Numeric	8	1
Typework	Numeric	8	1

7. Di akhir sesi di atas, anda akan mendapat DATA EDITOR sedemikian.

📰 ben	gkelspss - Sl	PSS Da	ta Editor							
<u>File E</u>	dit <u>V</u> iew <u>D</u> a	ta <u>T</u> ran	isform <u>S</u> t	atistics <u>G</u> raphs	<u>U</u> tilities <u>W</u> ind	:ow <u>H</u> eb				
2										
	norekod	age	race	residenc	marital	educatio	typework			
1										
2	-	2 2	5							
		8 8			82 82			_		

Memasukkan label ke dalam variabel

- SPSS mempunyai satu kelebihan yang unik, iaitu ia boleh menayangkan maksud sebenar penkodan melalui arahan VALUE LABELS. Apabila arahan ini digunakan, data yang dimasukkan dalam bentuk kod (eg 1 bagi Melayu, 2 bagi Cina) akan tertera dalam maksud sebenarnya iaitu Melayu atau Cina. Bagi menjelaskannya dengan lebih lanjut, kita akan lakukan latihan selanjutnya.
- 2. Right click di atas nama variabel RACE dan pilih VALUES. Kemudian pilih butang tiga

titik None

. Requester berikut akan kelihatan.

Value	Labels		X
Value:			Spelling
Label:			
	Add		
	Change		
	<u>R</u> emove		
		OK Cancel Help	

Dan masukkan Value dan Label seperti berikut

INITIE			A DUALE
🛃 Value Labels			X
Value Labels			Spelling
Label:			
	1 = "MELAYU"		
<u>A</u> dd	2 = "CINA" 3 = "INDIA"		
Change	4 = "LAIN-LAIN"		
Remove			
	OK Cancel	Help	

- Masukkan perkataan RACE dalam petak VARIABLE LABEL. Pada petak VALUE, masukkan nilai 1. Kemudian masukkan perkataan MALAY dalam petak VALUE LABEL. Tekan butang ADD. Lakukan yang sama bagi 2=CHINESE, 3=INDIAN dan 4=OTHERS.
- 4. Tekan butang CONTINUE dan kemudian butang OK.

5. Sebagai percubaan masukkan nilai 1, 2, 3 dan 4 pada kolum RACE seperti rajah dibawah.

6. Tekan pada butang VALUE LABELS.(dalam bulatan merah dibawah)

7. Data tadi akan kelihatan sedemikian. Inilah gunanya label. Label yang sama akan digunakan dalam jadual, rajah dan apa jua hasil yang diterbitkan dari variabel ini. Oleh itu lebih baik anda menggunakan label sepertimana yang anda inginkan ia akan tertera dalam laporan akhir kelak (eg English atau Bahasa Malaysia) kerana rajah atau jadual yang terhasil boleh ditampal (paste) terus dari SPSS ke word processor

seperti Word 2003/2007.

<u>G</u> raphs	<u>U</u> tilities	Add- <u>o</u> ns	Window	Help
•	🔡 🦺	📑 💊 🤇	è 🌗 è	V

ICNO	AGE	RACE
5300921-11-515	56	MELAYU
450524-11-512	64	MELAYU
460722-11-5035	63	MELAYU
480308-11-5177	61	MELAYU
440728-11-5193	65	MELAYU
490803-11-5157	60	MELAYU
461107-11-5185	63	MELAYU
620127-11-5356	47	MELAYU
560909-11-5025	53	MELAYU

Latihan 2: Latihan melengkapkan variable dan label dalam SPSS spreadsheet 类

Sebagai latihan, lengkapkan label-label berikut.

kan label-label berikut.		(LATIHAN 2)
Variabel	Label	
Marital	0=single	
	1=married	
	2=divorced/widowed	
Education	1=Nil	
	2=Primary	
	3=Secondary	
	4=Tertiary	
Typework	1=Housewife	
	2=Office work	
	3=Fieldwork	

>

Import Fail

Import

SPSS boleh mengimpot data dari pelbagai perisian yang lain. Antaranya adalah;

- SPSS. Opens data files saved by SPSS for Windows, Macintosh, UNIX, and also by the DOS product SPSS/PC+.
- SPSS/PC+. Opens SPSS/PC+ data files.
- SYSTAT. Opens SYSTAT data files.
- SPSS portable. Opens SPSS data files saved in portable format. Saving a file in portable format takes considerably longer than saving the file in SPSS format.
- Excel. Opens spreadsheet files saved in Excel 4 or earlier versions. For Excel 5 or later versions, use Open ODBC with the appropriate Excel ODBC driver.
- Lotus 1-2-3. Opens data files saved in 1-2-3 format for release 3.0, 2.0, or 1A of Lotus.
- SYLK. Opens data files saved in SYLK (symbolic link) format, a format used by some spreadsheet applications.
- dBASE. Opens dBASE format files for either dBASE IV, dBASE III or III PLUS, or dBASE
 II. Each case is a record. Variable and value labels and missing-value specifications are lost when you save a file in this format.
- Tab-delimited. Opens ASCII text data files with data values separated by tabs.

Latihan 3: Untuk mengimpot fail adalah mudah. Contoh yang ingin ditunjukkan adalah dari format Excel iaitu Latihan Excel Pesakit DM Convert SPSS.xls
 LATIHAN 3

 Klik menu FILE>OPEN. Pada requester yang tertera, tukarkan ke folder yang anda simpan atau CD/USB drive dalam petak LOOK IN. Pada petak FILES OF TYPE, pilih jenis Excel (*.xls). Akan kelihatan nama <u>Latihan Excel Pesakit DM Convert SPSS</u> pada senarai fail. Pilih fail tersebut_dan klik OPEN.

🛃 Open Data		×
Look in:	📙 Researcher Soft Skill 2012 🔹 🗈 😁 🖿	
Recent	 Bahan Dr Suhazeli Bahan Dr Zainal Confirm letter Budget.xlsx Researcher Soft Skill Workshop 2012_list name.xls 	
Desktop		
Documents		
	File name:	pen
Computer	Files of type: Excel (*.xls, *.xlsx, *.xlsm)	aste
	Minimize string widths based on observed values	ancel
Network	<u>R</u> etrieve File From Predictive Enterprise Repository	<u>t</u> elp

2. Data akan masuk terus kepada DATA EDITOR dan pernyataan pemprosesan akan disebutkan dalam tetingkap DATA OUTPUT.

Opening Excel	Data Source
D:\FMSA\Resea	rcher Soft Skill 2012\Bahan Dr Suhazeli\Latihan Excel Pesakit DM Convert SPSS.xls
Read variab	ble names from the first row of data
Worksheet:	Pesakit DM2 [A1:L268]
Range:	
Maximum width	for string columns: 32767
	OK Cancel Help

3. Dan paparan akan keluar seperti berikut:

🛃 *Untitled2	2 [DataSet2] - SPSS Sta	atistics Data Editor			
<u>F</u> ile <u>E</u> dit	<u>⊻</u> iew <u>D</u> ata <u>T</u> ransf	orm <u>A</u> nalyze <u>G</u> raphs	<u>U</u> tilities Add- <u>o</u> ns <u>W</u> indow <u>H</u> elp		
🗁 📙 🚔	📴 🦛 💏 🔚	📭 📴 🚧 👬 📩	🗒 🕂 🥅 📎 📎 👘		
1 : Bil	1.0				
	Bil	Nama	ID	Age Si	e Race Per
1	1	LATIFAH BINTI	5608280	54 P	MELAYU 39630
2	2	M. SALLEH BIN	2805230	59 L	MELAYU 39630
3	3	PUTERI MARSIT	4009010	57 P	MELAYU 39630
4	4	ZAINAB BINTI	5009020	57 L	MELAYU 39630
5	5	ZAHARI BIN AB	7310030	59 P	MELAYU 39631
6	6	NORIJAH BINTI	5701010	54 P	MELAYU 39632
7	7	LIM KEE SWEE	6212220	51 L	CINA 39635
8	8	AZEMI BIN KAS	5509200	57 L	MELAYU 39635
9	9	LOH KOH	4112030	47 L	CINA 39635
10	10	JOHARI BIN AL	4808050	58 P	MELAYU 39635
11	11	RAHANA BINTI	5904270	58 P	MELAYU 39635
12	12	ABDUL RASID B	5501020	54 L	MELAYU 39637
13	13	AZLINATUN AMA	5411160	45 P	MELAYU 39637
14	14	MAHAT BIN HAJ	3210190	55 L	MELAYU 39637
15	15	MOHAMMAD IQBA	5805090	67 L	MELAYU 39637
16	16	FARIDAH BINTI	6603110	54 P	MELAYU 39638

- 4. Selepas ini bolehlah diubahsuai variabel yang telah diimpot dengan menggunakan arahan DEFINE VARIABLE.
- SAVE file yang baru diimport tadi dalam komputer/USB anda. Cadangan nama: <u>Kajian</u> <u>DM</u>.

Kejayaan anda mengimport data tersebut adalah kejayaan fasilitator jua....yang berusaha untuk menjadikan anda seorang yang pandai SPSS.

Menjelajah (Exploring)

In exploring your data, you will be producing summary statistics and graphical displays, either for all the collected data or separately for groups of cases.

There are many reasons why you would want to explore your data, among them are

- Data screening
- Outlier identification
- Description
- Assumption checking
- Identifying characterizing differences among groups of cases (subpopulations)

Data screening may show that you have unusual values, extreme values, gaps in the data or other peculiarities.

By exploring the data, it can help determine whether

- the statistical techniques chosen would be appropriate
- you need to transform the data prior to analysis
- you may need to conduct non-parametric tests

Among the statistical output and plots that would help in exploring the data are;

- Mean, median, 5% trimmed mean, standard error, variance, standard deviation
- minimum, maximum, range, interquartile range, skewness and kurtosis and their standard errors, confidence interval for the mean (and specified confidence level), percentiles
- Huber's M-estimator, Andrew's wave estimator, Hampel's redescending Mestimator, Tukey's biweight estimator, the five largest and five smallest values, the Kolmogorov-Smirnov statistic with a Lilliefors significance level for testing normality, and the Shapiro-Wilk statistic.
- Boxplots, stem-and-leaf plots, histograms, normality plots, and spread-versus-level plots with the Levene test and transformations.

Explore dalam SPSS

Langkah 1:

Data yang digunakan dalam latihan ini ialah data <u>Kajian DM</u>

LATIHAN 4

<u>File E</u> dit	⊻iew	<u>D</u> ata	<u>T</u> ransfo	orm	<u>A</u> nalyze	<u>G</u> raphs	Utilities	Add	l- <u>o</u> ns	Window	Help
🕞 📙 🚖	<u></u>	h d) ដ	I	Report	ts		►	W	🌛 🌑 👌	۶
1 : Bil		•	1.0		D <u>e</u> scri	iptive Statis	tics	►	123 [requencies.	
		Se	Race		Ta <u>b</u> les	3		►	Ľ 0 [escriptives.	
		x			RFM A	Analys <u>i</u> s		►	- A ; <u>E</u>	xplore	
217	48 l	L ME	ELAYU	397	Compa	are Means		►	X (<u>C</u> rosstabs	
218	61 l	L ME	LAYU	397	<u>G</u> ener	al Linear M	odel	►	1/2	<u>R</u> atio	
219	39 F	P ME	LAYU	397	Gener	ali <u>z</u> ed Line	ar Models	►	🔁 E	2-P Plots	
220	45 l	L ME	LAYU	397	Mi <u>x</u> ed	Models		►	📩 🤄	<u>2</u> -Q Plots	
221	54 1	P ME	LAYU	397	<u>C</u> orrel	ate		►	.0 N	ov	
222	47 8	P ME	LAYU	397	<u>R</u> egre	ssion		►	.5 N	ov	
223	54 l	L ME	LAYU	397	Logline	ear		►	.5 N	ov	
224	E1 0		LAVE	307	Neura	Networks		•	Q N	<u>~~</u>	

Langkah 2: Pilih variable mana yang akan diuji.

Explore	E-mcluphole (4	23
 ✓ Age ✓a Sex ✓a Race ✓a Performed_dt ✓ level ✓a Month ✓ SBP ✓ DBP ✓a Fundus 	■ Dependent List: ● Height ● Weight ■ Eactor List: ● Label <u>C</u> ases by:	Statistics Plots Options
 ● Both ○ Statistics 	○ Plots	
ОК	Paste Reset Cancel	Help

Selepas itu tekan OK.

Lihat apa yang dipaparkan:

Explore

[DataSet1]

	Cases							
	Va	lid	Miss	sing	Total			
	N	Percent	N	Percent	N	Percent		
Height	265	99.3%	2	.7%	267	100.0%		
Weight	265	99.3%	2	.7%	267	100.0%		

Case Processing Summary

- 1. Jika diperhatikan bahawa terdapat 2 data yang missing. Bermakna 2 data tersebut tidak dimasukkan dalam sel-sel tertentu.
- 2. Untuk mengetahui data mana yang missing sila klik:

SPSS	SPSS Statistics Data Editor								
ta	<u>T</u> ransform	<u>A</u> nalyze	<u>G</u> raphs	Utilitie	is A	\dd-	ons	<u>W</u> indow	/ <u>H</u> elp
•	1	Repor	ts			•	۰	ି 🌑	abc
13	31.0	D <u>e</u> scr	iptive Statis	stics		•	Г		
	ID	Ta <u>b</u> le:	s			•		Performe	level
		RFM A	Analys <u>i</u> s			۲.		d_dt	
	5610080	Comp	are Means			۲.		39712	7.0
	5801310	<u>G</u> ener	al Linear M	lodel		۲.	J	39712	10.0
	5808310	Gener	ali <u>z</u> ed Line	ar Mode	els	۲.	J	39713	4.0
	4506081	Mi <u>×</u> ed	Models			۲.	J	39714	13.0
	3109020	<u>C</u> orrel	ate			۲.		39714	10.0
AN	4101060	<u>R</u> egre	ssion			۲.		39715	13.0
	7211240	L <u>og</u> lin	ear			۲.		39719	10.0
	6103060	Neura	l Net <u>w</u> orks			۲.	J	39723	11.0
	5501150	Classi	fy			۲.	J	39729	14.0
	6204250	<u>D</u> imen	sion Reduc	tion		۲.	J	39730	10.0
	5211300	Sc <u>a</u> le				۲.	J	39730	12.0
	4709281	<u>N</u> onpa	arametric Te	ests		۲.		39730	7.0
	4311210	Forec	asting			۲.	J	39730	6.6
	4106021	<u>S</u> urviv	/al			۲.		39730	9.0
	6003150	M <u>u</u> ltipl	e Respons	е		۲.	J	39730	12.0
	5905200	🔀 Missin	ig Value Ar	hal <u>y</u> sis			J	39730	8.0
	6909210	Mul <u>t</u> ipl	e Imputatio	n		•	J	39733	8.0
	4901150	Comp	ex Sample:	3		•	J	39733	7.0
	6009090	<u>Q</u> ualit	y Control			•	J	39733	7.0
	5408051	🖉 ROC (Cur <u>v</u> e				J	39733	6.5
	5/09120			50 1	INDL	Δ		39733	67

Display		
	d by missing v	value patterns
Omit patterns with less th	ian 1	% of cases
Sort variables by miss	sing value pat	tern
Cases with missing value	e sorted by i	missing value natterns
Cases with <u>missing</u> value	-:	tere
Sort variables by miss	sing value pat	tern
All cases, optionally sorte	ed by selected	d variable
-Variables		
Missing Patterns for:		Additional Information for:
Height	•	
		Sort by:
		Sort Order
		Ascending
		O Descending

3. Akhirnya kita dapat tahu data mana yang missing tersebut:

Missing Patterns (cases with missing values)

a. Cases and variables are sorted on missing patterns.

Sila tukar data nombor 38 \rightarrow 165 cm dan nombor 105 \rightarrow 170 cm

4. Dalam Output DISPLAY juga kita dapat lihat box-plot seperti berikut:

5. Untuk variable Height, data bernombor 3, 70, 137 dan 204. Sila lihat kembali kertas kajian kita, apakah nombor-nombor itu tepat atau tidak.

Berikut adalah antara hasil yang akan kelihatan pada tetingkap DATA OUTPUT.

Bincangkan hasil yang anda perolehi. Sudah pasti anda akan menemui sesuatu yang

menyeronokkan!

Latihan 5: Sila cari missing data dan data yang tidak tepat pada variable Weight.

(Nota: Tukar missing nombor 38 \rightarrow 70 kg dan nombor 105 \rightarrow 80 kg)	
	LATIHAN 5

Transform Data [Compute & Recode]

Adakalanya data yang dikumpulkan tidak memenuhi keperluan analisa. Oleh itu perlu diubah terlebih dahulu. Bagi latihan kali ini, kita akan menggunakan data dari CD yang diberi iaitu .

Compute

- 1. Buka fail Kajian DM yang baru kita import tadi.
- Kini kita akan menghasilkan satu variabel baru iaitu BMI (Body Mass Index) dari variabel WEIGHT dan variabel HEIGHT (tinggi responden). Formula BMI adalah berat (kg)/tinggⁱ² (^{m2}).
- 3. Klik pada menu TRANSFORM>COMPUTE (seperti dalam rajah).

4. Requester COMPUTE VARIABLE akan tertera.

Compute Variable		Fundas	rege		mage		X
Target Variable: Type & Label Image: Sex Image: Sex <td>=</td> <td>Num<u>e</u>ric Expressio</td> <td>n: 7 8 9 4 5 6 1 2 3 0 . Delete</td> <td></td> <td>Function gro All Arithmetic CDF & Nond Conversion Current Dat Date Arithm <u>F</u>unctions a</td> <td>oup: central CDF le/Time netic nd Special Varia</td> <td>bles:</td>	=	Num <u>e</u> ric Expressio	n: 7 8 9 4 5 6 1 2 3 0 . Delete		Function gro All Arithmetic CDF & Nond Conversion Current Dat Date Arithm <u>F</u> unctions a	oup: central CDF le/Time netic nd Special Varia	bles:
	OK	Paste E	eset Cancel	Hel	p		

5. Lengkapkannya seperti rajah di bawah. Lepas tu klik OK.

[arget Variable: BMI Type & Label	<pre>Numeric Expressi = //eight / (Height / //eight / //eight / (Height / //eight / //eight / //eight / (Height / //eight / //</pre>	on: 100) ** 2	
a ID Age Age a Sex A Race Performed_dt ✓ Ievel a Month ✓ SBP ✓ DBP a Fundus ✓ Height ✓ Weight (optional case select	+ < > - <= >= / & * * ~ ()	7 8 9 4 5 6 1 2 3 0 . Delete	Function group: All Arithmetic CDF & Noncentral CDF Conversion Current Date/Time Date Arithmetic Functions and Special Variable

6. Sekarang lihat pada DATA EDITOR, akan kelihatan variabel baru BMI yang terhasil

(anda mungkin terpaksa scroll ke kanan).

File	Edit	⊻iev	× 1	⊇ata <u>T</u> ran:	sform <u>A</u> n	alyze	Graphs	Utilities Add	i- <u>o</u> ns	Window <u>H</u> elp					
🗁	-			b 🔿 🕌	* ?	#	1	🗄 🤁 📑	📎 🍳	abç					
106 : BM 23.46601753923746															
			Se	Race	Performe	level	Month	SBP		DBP		Fundus	Height	Weight	BMI
—	741	50	×	CINA	02/12/	6.7	Die		140		00 1		162	90.0	20.45
	241	52	L.	CINA	02/12/	0.7	DIS		140		00 1	NORMAL	103	00.3	30.43
	242		L	MELAYU	03/12/	6.9	Dis		150		90 I	NORMAL	172	65.3	22.07
1	243	53	Ρ	MELAYU	03/12/	7.0	Dis		140		1 08	NORMAL	162	78.5	29.91
:	244	42	L	MELAYU	04/12/	6.6	Dis		160	1	1 00	NORMAL	163	67.8	25.52
	245	42	Ρ	CINA	04/12/	6.7	Dis		120		70 1	NORMAL	161	58.6	22.61
:	246	35	Ρ	MELAYU	04/12/	12.0	Dis		140	_	80 1	MILD NPDR		68.6	27.79
	247	35	L	MELAYU	05/12/	8.0	Dis		156					74.9	28.19
	248	25	L	MELAYU	05/12/	11.0	Dis		150		1 08	NORMAL	157	62.3	25.27
	249	46	Ρ	MELAYU	05/12/	9.0	Dis		120		1 08	NORMAL	164	71.9	26.73
:	250	42	L	INDIA	09/12/	8.0	Dis		130		1 08	NORMAL	172	62.8	21.16
	251	51	L	MELAYU	10/12/	10.0	Dis		110		90 1	MILD NPDR	169	74.8	26.19
	252	56	Ρ	MELAYU	11/12/	11.0	Dis		110		80 1	MILD NPDR	157	57.7	23.41
	253	54	Ρ	MELAYU	12/12/	7.2	Dis		140		80 1	MILD NPDR	174	85.0	28.08

Latihan 6: Sila buat pengiraan mengikut formula yang anda ketahui bagi: Controlled and uncontrolled Hypertension

Recode

- Kini kita akan 'recode' AGE (umur) dari data selanjar kepada AGEGROUP (kumpulan umur) iaitu <=20, 21-30, 31-40 dan >40.
- 2. Klik pada menu TRANSFORM>RECODE>INTO DIFFERENT VARIABLES.

D	Data Editor											
Ņ	<u>D</u> ata	<u>T</u> ransform	<u>Statistics</u> <u>G</u> ra	phs _	<u>U</u> tilities	$\underline{W} indow$	<u>H</u> elp					
Compute Random Number Seed Count							¥0					
		<u>R</u> ecod	e	×	Into <u>S</u> ame Variables							
<	age	Ran <u>k</u> (Cases		Into	<u>D</u> ifferent \	Variables	. þe				
1	35	<u>A</u> utoma Create	atic Recode Ti <u>m</u> e Series			1	3					
2	24	Replac				1	3					
3	38	Bun Pe	ending <u>T</u> ransform	8		1	3					
4	21	1	BACHOK			1	3					

3. Dalam requester yang terhasil, pilih AGE dari petak kiri dan tekan pada ARROW ke kanan. Kemudian isikan AGEGROUP dalam petak OUTPUT VARIABLE:NAME dan klik pada CHANGE. Ianya akan kelihatan seperti di bawah.

🚮 Recode into Di	fferent Variables
abortion anemia < apgar1 apgar5 birthwgt bmi booking case centchar	Numeric ⊻ariable -> Output Variable: Output Variable age> agegroup Name: agegroup Change Label: Kumpulan Umur
chrncill < deathcos < educatio gestage	
hb1 hb2	OK <u>Paste</u> <u>R</u> eset Cancel Help

4. Sekarang klik pada butang OLD AND NEW VALUES. Requester berikut akan tertera.

Recode into Different Variables: Old and New Values									
Old Value Old Value: C System-missing	New Value Value: 1 C System-missing C Copy old value(s)								
C System- or <u>u</u> ser-missing	Ol <u>d</u> > New:								
C Range:	Add Change								
Lowest through 20	Tellova								
C Range:	Output varia <u>b</u> les are strings <u>Wi</u> dth: 8								
through highest	Convert numeric strings to numbers ('5'->5)								
C All <u>o</u> ther values	Continue Cancel Help								

Pilih seperti di atas dan klik ADD. Tukar 21-30 kepada VALUE 2, 31-40 kepada VALUE
 3, 41 THROUGH HIGHEST kepada VALUE 4. Apabila selesai, ianya akan kelihatan seperti di bawah. Tekan CONTINUE dan kemudian OK.

Recode into Different Variables: Old and New Values									
Old Value © Value:	New Value • Value: • System-missing								
C System-missing	C Copy old value(s)								
C System- or <u>u</u> ser-missing	Ol <u>d</u> > New:								
C Range: C Range: Lowest through	Add Lowest thru 20> 1 Change 21 thru 30> 2 31 thru 40> 3 41 thru Highest> 4								
C Range: through highest All other values	Output variables are strings <u>Width</u> : 8 Convert numeric strings to numbers (5'->5) Continue Cancel Help								

 Apabila di'scroll' ke kanan, akan kelihatan variabel baru iaitu AGEGROUP. Bagi melengkapkan langkah ini, masukkan label melalui DATA>DEFINE VARIABEL bagi AGEGROUP. Labelnya ialah 1= "less than 21 years", 2="21 to 30 years", 3="31 to 40 years" dan 4=">40 years".

LATIHAN 7

Latihan 7: Sila recode beberapa variable dibawah:

i. Recodekan BMI kepada kategori berikut:

BMI	Kod	Kategori
< 18	1	Low BMI
18.1 – 25.0	2	Normal BMI
25.1 – 27.0	3	Overweight
27.1 - 30.0	4	Obese type 1
30.1 - 35.0	5	Obese type 2
>35	6	Morbidly obese

ii. Recodekan HbA1c: Controlled <6.5, uncontrolled >6.5

Frekuensi (Frequency)

The Frequencies procedure provides statistics and graphical displays that are useful for describing many types of variables. For a first look at your data, the Frequencies procedure is a good place to start.

For a frequency report and bar chart, you can arrange the distinct values in ascending or descending order or order the categories by their frequencies. The frequencies report can be suppressed when a variable has many distinct values. You can label charts with frequencies (the default) or percentages.

Statistics and plots

Frequency counts, percentages, cumulative percentages, mean, median, mode, sum, standard deviation, variance, range, minimum and maximum values, standard error of the mean, skewness and kurtosis (both with standard errors), quartiles, user-specified percentiles, bar charts, pie charts, and histograms.

Mencari Frequency dalam SPSS

	56 📴 Frequencies	23
	4C Variable(s):	Statistics
	Age	Charts
		<u>E</u> ormat
	Percentile Values Central Tendency	
	Cut points for: 10 equal groups Median	
	Percentile(s):	
	Remove	elp
		80 NOR
	Values are group midpoints	100 NOR
	Dispersion Distribution	80 MILE
	∐ Sia. devlationinimiumSke <u>w</u> ness	92 NOR
	Range S.E. mean	80 NOR 80 NOR
	Continue Cancel Help	
Click Statistics for descriptive	Pilih MEAN. MODE. MEDIAN. VARIANCE. N	1INIMUM.
statistics for quantitative	MAXIMUM, STANDARD DEVIATION, SKEW	NESS &
variables.	KURTOSIS (seperti rajah).	
	Frequencies: Statistics	×
	Percentile Values	cy
	Quartiles	
	Cut points for: 10 equal groups	
	Percentile(s):	
	│ │ │ │ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓	up midpoints
	Dispersion Distribution	
	Std. deviation V Minimum	
	Range S.E. mean	
Click Charts for bar charts nie		
charts and histograms.	Pilih HISTOGRAMS WITH NORMAL CURVE	
Click Format for the order in		
which results are displayed	Di sini boleh select untuk suppress table ya	ng lebih
which results are displayed.	dari 10 kategori.	
L		

Tekan OK.

Berikut adalah keputusan yang terhasil.

Statistics									
_Aqe									
N Valid	267								
Missing	0								
Mean	53.32								
Median	54.00								
Mode	56								
Std. Deviation	8.682								
Skewness	181								
Std. Error of Skewness	.149								
Minimum	25								
Maximum	85								

Histogram

2. Height and Weight

Perkara yang sama boleh juga didapati cari arahan ANALYZE> DESCREPTIVEE STATISTICS >DESCRIPTIVES.

Penjelasan Data (Descriptives)

The Descriptives procedure displays univariate summary statistics for several variables in a single table and calculates standardized values (z scores). Variables can be ordered by the size of their means (in ascending or descending order), alphabetically or by the order in which you select the variables (the default).

When z scores are saved, they are added to the data in the Data Editor and are available for SPSS charts, data listings, and analyses. When variables are recorded in different units (for example, gross domestic product per capita and percentage literate), a z-score transformation places variables on a common scale for easier visual comparison.

Statistics available here is Sample size, mean, minimum, maximum, standard deviation, variance, range, sum, standard error of the mean, and kurtosis and skewness with their standard errors.

COPY & PASTE

- 1. Ada 2 benda yang kerap di"copy & paste" dari SPSS iaitu jadual dan graf. Yang paling mudah adalah graf, jadi kita akan mulakan dengannya terlebih dahulu.
- Pastikan perisian word processor (eg Word) dan SPSS kedua-dua telah dibuka terlebih dahulu. Select graf yang ingin disalin dari tetingkap DATA OUTPUT dengan left-click di atasnya sekali. Akan kelihatan petunjuk merah dikirinya.

Histogram

- Selepas itu klik pada menu EDIT>COPY (atau CTRL+C). Klik pada TASKBAR untuk pergi ke WORD . Klik pada EDIT>PASTE (CTRL+V). Boleh juga pilih PASTE SPECIAL, pastikan jenis FORMATTED RTF/DOC yang dipilih.
- Yang ditampal itu mempunyai sama sifat seperti imej yang lain. Jika ingin merubah apa-apa yang tidak kena, harus dilakukan dalam SPSS terlebih dahulu, sebelum ditampal.

5. Bagi menyalin jadual pula, pastikan perisian Excel turut dibuka. Select jadual yang ingin disalin dari tetingkap DATA OUTPUT dengan left-click di atasnya sekali. Akan kelihatan petunjuk merah dikirinya.

			Race		
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	CINA	17	6.4	6.4	6.4
	IBAN	3	1.1	1.1	7.5
	INDIA	24	9.0	9.0	16.5
	MELAYU	223	83.5	83.5	100.0
	Total	267	100.0	100.0	

- 6. Selepas itu klik pada menu EDIT>COPY (atau CTRL+C). Klik pada TASKBAR untuk pergi ke WORD . Klik pada EDIT>PASTE (CTRL+V). Ia akan kelihatan seakan-akan sama seperti dalam DATA OUTPUT. Malangnya tidak boleh diklik langsung, jika diklik, jadual itu akan jadi haru-biru. Jika ingin merubah apa-apa yang tidak kena, harus dilakukan dalam SPSS terlebih dahulu, sebelum ditampal.
- Cara yang lebih baik adalah dengan menggunakan EXCEL . Seperti sebelum ini, select jadual tersebut terlebih dahulu. Tetapi semasa copy, gunakan arahan EDIT>COPY (atau CTRL+C). Gunakan TASKBAR untuk ke EXCEL dan EDIT>PASTE (CTRL+V).

					·			
D	🗃 🖬 🛛	🖨 🖪 💞	አ 🖻 f	🖁 🝼 🗠	• C4 • 😫	🤹 😴	f _≈ <mark>A</mark> ↓ Z↓	🛍 🔮 🤣
Ari	al	• 1	0 • B	I <u>U</u> ≣		9 %	00. 0.+ 0.+ 00. e	
	F24	•	=					
	A	В	С	D	E	F	G	H
1								
2		Anaemia						
3				Frequency	Percent	Valid Perc	Cumulative	Percent
4		Valid	No	196	89.90826	89.90826	91.74312	
5			Yes	18	8.256881	8.256881	100	
6				4	1.834862	1.834862	1.834862	
7			Total	218	100	100		
3		Total		218	100			
3								
0								
1								

8. Ubahsuai dengan menggunakan arahan EXCEL yang biasa. Select semula jadual ini di dalam EXCEL, COPY dan barulah di PASTE di dalam WORD.

Select And Deselect Case

Jika anda mahu menganalisa kes-kes yang terpilih sahaja dalam SPSS, anda boleh melakukanya dengan menggunakan kaedah select and deselect case. Caranya seperti berikut dalam SPSS:

, ,

- 1. Buka file Kajian DM.sav
- 2. Klik Data>Select case

3. Menu select case akan keluar.

erect cases	Select All cases If gondition is satisfied If Rangom sample of cases Sample Based on time or case range Range Use filter variable: Output Eiter out unselected cases Cgpy selected cases to a new dataset Dataget name: Delete unselected cases			
Current Status: Do not filter cases				
OK <u>P</u> aste <u>R</u> eset Cancel Help				

- 4. Pilih If Condition is statisfied.
- 5. Pilih variabel level dalam panel sebelah kiri dan tekan anak panah kecil antaranya untuk dimasukkan kedalam dialog box.
- Anda mesti bijak dalam mengatur formula. Apa yang anda kehendaki sekarang adalah anda akan menganalisa pesakit yang level HbA1c <u>></u>10.0 sahaja. Oleh yang demikian anda terpaksa menyisihkan data yang pesakit yang <10.0.
- 7. untuk itu variable level >= 10 adalah formula yang sesuai untuk itu.

Select Cases: If		X
Image: Sex Image: Sex	Image: evel >= 10 Image: evel >= 123 Image: evel == 123 Im	iables:

- 8. Klik continue>ok
- 9. Kita akan melihat tanda / bagi kes-kes yang tidak akan dimasukkan dalam analisa.

Eile	<u>E</u> dit	<u>⊻</u> iew <u>D</u> ata <u>T</u> ransform	<u>A</u> nalyze <u>G</u>	raphs <u>U</u> tilities Ado	3-g	Kes ini t	idak aka	n
😕 🖥	l 🔔	📴 👆 💏 🕌 🎼	? 🊧 🔸	1 📩 🔡 🏛 📷	R	dimasul	kan dala	am
1 : Rac	e	MELAYU				analisa	anda	
		Nama	ID	Age	Se	Race	Performe	level
					х		dt	
	1	ATIFAH BINTI	5608280	54	Ρ	MELAYU	39630	7.8
	2	. SALLEH BIN	2805230	59	L	MELAYU	39630	10.0
	3	UTERI MARSIT	4009010	57	Ρ	MELAYU	39630	14.0
	4	AINAB BINTI	5009020	57	L	MELAYU	39630	16.0
	5	AHARI BIN AB	7310030	59	Р	MELAYU	39631	9.0
	6	ORIJAH BINTI	5701010	54	Р	MELAYU	39632	11.0
	7	M KEE SWEE	6212220	51	L	CINA	39635	7.0
	8	ZEMI BIN KAS	5509200	57	L	MELAYU	39635	8.0
	9 9	_он кон	4112030	47	L	CINA	39635	8.0
·	10	DHARI BIN AL	4808050	58	Р	MELAYU	39635	7.2
·	11	AHANA BINTI	5904270	58	Р	MELAYU	39635	9.0
· ·	12	BDUL RASID B	5501020	54	L	MELAYU	39637	10.0
	13	ZLINATUN AMA	5411160	45	Р	MELAYU	39637	10.0
ŕ	14	AHAT BIN HAJ	3210190	55	L	MELAYU	39637	11.0
ŕ	15	OHAMMAD IQBA	5805090	67	L	MELAYU	39637	10.0
	16	ARIDAH BINTI	6603110	54	Ρ	MELAYU	39638	6.6
·	17	AJAN	5812180	55	Ρ	INDIA	39638	5.0
	18	BU SAMAH BIN	5106140	53	L	MELAYU	39644	8.0
	19	OHD ZAINI BI	4711040	61	L	MELAYU	39644	6.0
	20	ZIZAH BINTI	5307179	38	L	MELAYU	39645	9.0
	21	AT YUNUS BIN	5201100	63	L	MELAYU	39645	6.9
شـــــا	22	AKARIAH BIN	5905320	60	L	MELAYU	39645	7.0
1	23	ITI AYUM BIN	5405100	47	L	MELAYU	39646	12.0
, 	24	DHARIAH BINT	6104010	45	L	MELAYU	39649	7.4

 Perlu diingat bahawa anda dikehendaki deselect semula untuk menjalankan analisa lain. Klik Data->Select Case->Click button Reset.

Lampiran: Kesesuaian Ujian Statistik Dengan Jenis Variabel

Sebagaimana yang diajar sebelum ini, secara amnya terdapat 2 jenis variabel utama iaitu variabel kualitatif (kategorikal) dan kuantitatif (numerikal; diskret & selanjar). Apabila kita ingin menguji hubungan antara 2 variabel (analisa bivariat), jenis ujian yang dilakukan bergantung kepada jenis variabel yang ingin diuji. Berikut adalah panduan am tentang jenis ujian yang boleh dilakukan, berdasarkan jenis variabel yang ingin diuji bagi bagi analisa bivariat. lanya dibahagikan kepada ujian parametrik (data bertabur normal) dan ujian non-parametrik (data tidak bertabur normal);

Jadual ujian parametrik bivariat

Variabel 1	Variabel 2	Kriteria	Jenis Ujian
Kualitatif	Kualitatif	Saiz sampel > 20 dan tiada nilai jangkaan yang kurang dari 5	Ujian X ²
Kualitatif Dikotomus	Kualitatif Dikotomus	Saiz sampel > 30	Ujian X ²
Kualitatif Dikotomus	Kualitatif Dikotomus	Saiz sampel > 40 tetapi salah satu dari nilai jangkaan < 5	Ujian X ² dengan pembetulan Yates
Kualitatif Dikotomus	Kuantitatif	Data bertabur normal	Ujian t Student
K.ualitatif Polinomial	Kuantitatif	Data bertabur normal	ANAVA
Kuantitatif	Kuantitatif (paired)	Ukuran berulang pada individu yang sama dan perkara yang sama (e.g. tahap Hb sebetum dan selepas rawatan). Data bertabur noimal	Ujian T berpasangan (paired T test)
Kuantitatif selanjar	Kuantitatif selanjar	Data bertabur normal	Korelasi Pearson & regresi linear

Jadual ujian non-pararnetrik bivariat

Variabel 1	Variabel 2	Kriteria	Jenis Ujian
Kualitatif Dikotomus	Kualitatif Dikotomus (Unpaired)	Saiz sampel < 20 atau < 40 tetapi satah satu dari nilai jangkaan < 5	Ujian Fisher Exact Test
Dikotomus	Dichotomous (Paired)	Data tidak bertabur normal	McNemar chi-square test
Kualitatif Dikotomus	Kuantitatif	Data tidak bertabur normal	Ujian hasil tambah pangkat Wilcoxon atau Ujian U Mann-Whitney
Kualitatif Polinomial	Kuantitatif	Data tidak bertabur normal	Ujian ANAVA satu hala Kruskal-Wallis
Kuantitatif	Kuantitatif	Ukuran berulang pada individu yang sama dan perkara yang sama	Ujian pangkat bertanda Wilcoxon
Kuantitatif selanjar	Kuantitatif selanjar	Data tidak bertabur normal	Korelasi pangkat Spearman/Kendall